

LAUSUNTO
31.8.2023

tkr

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
kirjaamo@tukes.fi

7762/00.03.02/2023

KESTÄVÄN KASVINSUOJELUN KANSALLINEN TOIMINTAOHJELMA (NAP) VUOSILLE 2023-2027

Kiitämme lausuntopyynnöstä ja toteamme kohteliaimmin seuraavaa:

Yleistä

On ilahduttavaa lukea, että Suomessa kasvinsuojeluaineiden käytön voidaan todeta olevan turvallisella tasolla. Osaltaan suuri merkitys saavutettuun tilanteeseen on varmasti muun muassa NAP-ohjelman puitteissa tehdyllä pitkäjänteisellä työllä. Kauppa on ollut aktiivisesti mukana jo vuodesta 2018.

EU:n vihreän kehityksen ohjelma ("Green Deal") viitoittaa tietä nykyistä kestävämpään toimintaan hyvin laajasti. Vaikutukset tulevat ulottumaan väistämättä käytännössä kaikkeen ja kaikkiin – Green Deal'n tavoitteet ja toimeenpano muun muassa muuttaa merkittävästi yritysten liiketoimintamalleja. Yksityiskohtaisemmat strategiat sektoreittain tarkentavat Green Deal -ohjelmaa. Kasvinsuojeluaineita koskeva strategiakirjaus, jonka mukaan kemiallisten kasvinsuojeluaineiden käyttö ja riskit puolitetaan Euroopassa vuoteen 2030 mennessä, on kunnianhimoinen ja toisaalta hämmentävä. Tullee olemaan haastavaa sovittaa nämä kaksi erilaista tavoitetta – käytännössä käyttömäärät ja riskinäkökulma - konkreettisesti lainsäädäntöön.

Näemme kestävä käytön nimensä mukaisesti hyvin monitahoisena asiana. Kasvinsuojeluaineiden kestävä käyttöön tähtäävässä päätöksenteossa tulisikin aina tasapainoisesti huomioida ympäristönsuojelun ja ihmisen terveydelle aiheutuvien riskien lisäksi myös kaikki muut näkökulmat ja tavoitteet. Tällä hetkellä suuri huoli on ilmastonmuutos, samoin kuin ruoantuotannon toimialalla kestävä maankäytön ja hiilensidonnallisuuden tavoitteiden väistämättömät vaikutukset (kemiallisen) kasvinsuojelun tarpeisiin. Nämä kaikki todennäköisesti edellyttävät muutoksia ja asettavat uusiakin haasteita kasvinsuojelulle jollakin aikavälillä. Muuttuvaan kasvintuhoajatilanteeseen on hyvä varautua etukäteen, panostamalla tutkimukseen ja tutkitun tiedon hyödyntämiseen

tavoitteita asetettaessa ja reaktiivisista toimenpiteistä päätettäessä. Mielestämme sekin skenaario olisi huomioitava, että tulevaisuudessa voidaan tarvita Suomessakin nykyistä enemmän jopa kemiallisia torjuntamenetelmiä.

NAP-ohjelmaluonnoksessa käsitellään liittymäpintoja muuhun EU-lainsäädäntöön voimassa oleviin säädöksiin perustuen. Ohjelmassa voitaisiin jo mainita myös muuttumassa oleva lainsäädäntö, ”EU:n uusi kasvinsuojelulainasetus”, josta on olemassa komission ehdotus. Ohjelmassa voisi olla hyödyllistä tarkastella miten Suomi pyrkii vaikuttamaan säädöstyön lopputulokseen, niin että siinä huomioidaan ja varaudutaan mm. ilmastonmuutoksen tuomiin tarpeisiin ja turvataan eurooppalainen kasvintuotannon tulevaisuus ja huoltovarmuus.

Yleisesti ottaen haluamme todeta, että emme toivo Suomessa asetettavan EU-tason vaatimuksia tiukempia vaatimuksia yrityksille kansallisen toimenpideohjelman puitteissa, ellei sellaiselle ole osoitettavissa juuri meillä selkeää ja tietoon perustuvaa perustetta. Yksittäiseksi esimerkiksi tästä NAP-ohjelmaluonnoksesta voi nostaa tehoaine glyfosaattia koskevan toimenpiteen integroidun kasvinsuojelun ja kemiallisten menetelmien korvaamisen asiayhteydessä. Aineen käyttömahdollisuuksia koskevat päätökset toivottavasti tehdään uusimman riskinarvioinnin johtopäätösten perusteella ja EU-tasolla yhtenäisesti.

Toimenpiteet

SELVITETÄÄN KASVINSUOJELUAINEIDEN KÄYTÖN JA KÄYTTÖMÄÄRÄN VÄHENTÄMISEN MAHDOLLISUUKSIA TALOUDELLISTEN OHJAUSKEINOJEN AVULLA:

Tässä kohtaa mainitaan mahdollinen haittaverot tai -maksu. Emme kannata kansallisia haittaverot tai -maksuja. Ne olisivat lisäkustannuksia, jotka tulisivat vain suomalaisten ja Suomessa toimivien yritysten kontolle ja heikentäisivät täällä toimivien yritysten kilpailukykyä. Lisäksi veron tai maksun kerääminen itsessään vaatisi resursseja, aiheuttaisi kustannuksia ja olisi merkittävä hallinnollinen taakka sekä yrityksille että viranomaisille. Veron tai maksun kohdentaminen oikeudenmukaisesti kaikkeen kasvinsuojeluainekäyttöön Suomessa olisi haasteellista, ellei mahdotonta, koska sitä ei esimerkiksi voitaisi ulottaa kaikkeen EU:n ulkopuoliseen verkkokauppaan ja kuluttajien tekemiin ostoihin. Lähialueiltamme on esimerkkejä jopa siitä, että pahimmillaan tiettyjen valmisteiden hintoihin vaikuttava ohjaus on johtanut vastakkaiseen suuntaan kuin mitä tavoiteltiin. Ns. haittaverotien asettamista on selvitetty muidenkin tuotesektoreiden osalta, ja keskeiset johtopäätökset haasteista ovat olleet samansuuntaisia.

JULKINEN TIETOPALVELU KASVINSUOJELUTUTKINNON SUORITTANEISTA HENKILÖISTÄ:

Kaupan yritykset ovat pitkään toivoneet rekisteriä, josta myyntitilanteessa olisi mahdollista tarkistaa, että ostajalla on tarvittaessa voimassa oleva kasvinsuojelututkinto. Pääsy ajantasaiseen rekisteriin parantaa huomattavasti kaupalla olevan tarkistusvelvoitteen toteutumista. Rekiserin perustaminen ja avaamiseen tarvittavan lakimuutoksen tekeminen tapahtuu toivottavasti nopealla aikataululla.

OHJEIDEN LAATIMINEN KASVINSUOJELUAINIEN TURVALLISESTA KÄYTÖSTÄ JA NIISTÄ VIESTIMINEN:

Tämä toimenpide-ehdotus on kannatettava. Kasvinsuojeluaineita myyvissä kaupoissakin aineistoa voidaan varmasti hyödyntää tukimateriaalina henkilöstön koulutuksessa ja perehdytyksessä, ml. suuri kausityöntekijöiden joukko. Esimerkiksi NAP-ohjausryhmä voisi jatkossa toimia tämän ohjeiston kehittämisen ja laajentamisen koordinaattorina, mikäli kaupan tai kasvinsuojeluaineiden käyttäjien taholta tulee tarpeita laatia ohjeita myös muista asiakokonaisuuksista.

SELVITETÄÄN KASVINSUOJELUAINIEN PAKKAUSTEN TALTEENOTON JA HYÖTYKÄYTÖN EDISTÄMINEN:

Toteamme, että uusi jätelaki on keskeisin instrumentti, jolla edistetään muovipakkasten parempaa kierrätystä Suomessa. Toisaalta meillä on olemassa muovipakkasten EU-tasoiset kierrätystavoitteet. Ne tukevat myös kasvinsuojeluaineiden pakkauksen kierrätyksen kehittämistä. Mielestämme muita kansallisia erityisratkaisuja ei tälle tuoteryhmälle tarvita.

Suomessa toimii tässä vaiheessa jo kaksi tyhjen muovipakkauksen kierrättämisestä vastaavaa tuottajayhteisöä. Yksittäisen tuotealueen kuten kasvinsuojeluaineiden pakkauksen kierrätys omana järjestelmänään olisi taloudellisesti täysin mahdoton järjestää ja teknisestikin Suomen oloissa vaikeaa.

MUUN LAINSÄÄDÄNNÖN TOIMEENPANO – POIKKEUSLUVAN TAUSTOJEN KIRJAAMINEN KASVINSUOJELUAINIEN MYYNTIPÄÄLLYKSEEN:

Poikkeusluvalla myytävien kasvinsuojeluainevalmisteiden myyntipäällyksiin ehdotetaan kirjattavaksi tietoa luvan erityisperusteesta kaiken muun myyntipäällykseen jo

LAUSUNTO
31.8.2023

vaadittavan tiedon lisäksi. Viranomaisnäkökulmasta tämän ei katsota olevan iso työmäärä poikkeusluvan käsittelyprosessissa ja helposti otettavissa käytännöksi.

Kyseenalaistamme vahvasti tämän toimenpiteen tarpeen useammastakin syystä: kaikkien vaadittavien pakkausmerkintöjen mahdollistaminen ”etikettiin” on jo nyt haasteellista; myyntipäällykset ovat useimmiten monikielisiä, mikä lisää vaikeusastetta; pelkona on, että turvallisen käytön kannalta oleellisin tieto hukkuu tekstin paljouteen ja jää vähemmälle huomiolle.

Poikkeusluvalliset kasvinsuojeluainevalmisteet ovat ammattilaisille myytäviä tuotteita, ja heillä kyllä on tieto luvan myöntämisperusteista ilman merkintää pakkauksessa.

Poikkeusluvallisen kasvinsuojeluainevalmisteen käyttäjää voitaisiin kehottaa aina tarkistamaan viimeisimmän voimassa olevan poikkeusluvan ehdot Kemidigi-palvelusta. Tämä korostaisi käyttäjälle, että kyseessä on poikkeuksellinen käyttö.

On myös hyvä ymmärtää, että pakkausmerkintöjen lisävaatimukset ovat kaupan näkökulmasta aina haastavia ja hintalappu on yleensä kova.

Uskomme, että poikkeuslupien myöntämisen perusteiden osoittamiseen esimerkiksi komissiolle on löydettävissä muita tarkoituksenmukaisempia tapoja kuin pakkausmerkinnät.

Muuta

NAP-ryhmässä vuosina 2018-2022 kaupan varsinainen edustaja oli ryhmäpäällikkö Katri Haavikko Hankkija Oy:stä. Toivomme, että hänet mainitaan johdannossa muiden varsinaisten jäsenten tavoin varajäsenemme sijaan.

Kunnioittavasti

Kaupan liitto ry

RASI ry

Mari Kiviniemi
toimitusjohtaja

Minna Liuksiala
toimitusjohtaja